

**Program prevence
kriminality městské části
Praha 5 na rok 2023**

Úvod

Z pohledu teorie je prevence kriminality definována jako nerepresivní strategie boje s trestnou činností. Zabývá se eliminací sociálně patologických jevů a snižováním motivů a příležitostí k páčání trestných činů. K tomu využívá především nerepresivní prostředky, tedy veškeré aktivity vyvíjené státními, veřejnoprávními i soukromoprávními subjekty, které směřují k předcházení páčání kriminality a snižování obav z ní. Vzhledem k velkému množství příčin, které ovlivňují kriminalitu a které se dotýkají mnoha oblastí života lidské společnosti, včetně sociální politiky, trhu práce, vzdělávání, trávení volného času aj., je účinnost přijímaných preventivních opatření vždy podmíněna širokou spoluprací zaangażovaných subjektů.

Struktura prevence kriminality

- Sociální prevence
Představuje aktivity ovlivňující proces socializace a sociální integrace, aktivity zaměřené na změnu nepříznivých společenských a ekonomických podmínek, které jsou považovány za klíčové příčiny páčání trestné činnosti. Sociální prevence je součástí sociální politiky. Efektivita sociální prevence je obtížně statisticky či ekonomicky měřitelná, lze na ni jen usuzovat, a to z hlediska odhadů sociálních perspektiv jedinců (objektů preventivního působení).
- Situační prevence
Staví na zkušenosti, že určité druhy kriminality se objevují v určité době, na určitých místech a za určitých okolností. Prostřednictvím opatření režimové, fyzické a technické ochrany se snaží kriminogenní podmínky minimalizovat. Nejefektivněji působí při omezování majetkové trestné činnosti. Úspěšnost situační prevence je vysoká, je však podmíněna adekvátní volbou opatření a finančními a personálními prostředky do ní vložených.
- Prevence v oblasti obětí trestných činů
Je založena na konceptech bezpečného chování, diferencovaného s ohledem na různé kriminální situace a psychickou připravenost ohrožených osob. V praxi se jedná o skupinové i individuální zdravotní, psychologické a právní poradenství, trénink v obranných strategiích a propagaci technických možností ochrany před trestnou činností. Užívá metody sociální i situační prevence, a to podle míry ohrožení na primární, sekundární i terciární úrovni.
- Informování občanů a jejich aktivizace
Je založeno na zapojení občanů do preventivních programů. Řešení jejich dotazů, stížností.

Úrovně preventivních opatření

- Primární prevence
Zahrnuje především výchovné, vzdělávací, volnočasové, osvětové a poradenské aktivity zaměřené zejména na nejširší veřejnost. Zvláštní pozornost je zaměřena na pozitivní ovlivňování příslušných hodnotových měřítek zejména dětí a mládeže (využívání volného času, možnosti kulturního, sportovního vyžití, předkládání odborných a adekvátních informací, a také seznámení se s trestnou odpovědností). Těžiště primární prevence spočívá v rodinách, ve školách a v rozšířených aktivitách příslušných orgánů a institucí.

- Sekundární prevence

Zabývá se rizikovými jedinci a skupinami osob, u nichž je zvýšená pravděpodobnost, že se stanou pachateli nebo oběťmi trestné činnosti (specializovaná sociální péče), na sociálně patologické jevy (např. drogové a alkoholové závislosti, šikanu, sprejerství, gamblerství, výtržnictví, vandalismus, interetnické konflikty, rasismus a xenofobii, apod.) a příčiny kriminogenních situací.

- Terciální prevence

Sociální a situační přístupy se vzájemně doplňují v primární, sekundární a terciální prevenci. Spočívá v resocializaci kriminálně narušených osob (pracovní uplatnění včetně rekvalifikace, sociální a rodinné poradenství, pomoc při získávání sociální, sociologické a ekonomické samostatnosti, apod.). Jejím cílem je udržet dosažené výsledky předchozích intervencí a rekonstrukce nefunkčního sociálního prostředí. Odpovědnost za oblast primární a sociální prevence spadá do působnosti rodiny, obce a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Sekundární a terciální prevence je s ohledem na odbornou náročnost jednotlivých aktivit záležitostí resortu Ministerstva práce a sociálních věcí a v některých souvislostech i Ministerstva spravedlnosti a Ministerstva zdravotnictví. Ve specifické části populace působí i Ministerstvo obrany.

Program prevence kriminality městské části Praha 5 na rok 2023

Program prevence kriminality městské části Praha 5 je rozpracováním aktuálních priorit a reaguje na potřeby obyvatel MČ Praha 5. V neposlední řadě také vychází z předešlých cílů.

Při vytváření Programu prevence kriminality MČ Praha 5 na rok 2023 jsme se řídili obecnými principy prevence kriminality. Mezi tyto principy patří snaha eliminovat trestnou činnost ještě před jejím započítáním (před jejím pokračováním), snížení výskytu kriminálních jevů a hlavně dopadů na život občanů MČ Praha 5. Naším dlouhodobým cílem se tak na základě těchto principů stalo vytvoření bezpečného prostředí pro život občanů.

MČ Praha 5 se také zapojila do pilotního programu Ministerstva vnitra ČR Mapy budoucnosti II – využití GIS pro potírání a prevenci kriminality. Cílem projektu je optimalizovat a zefektivnit procesy a postupy v Policii ČR vytvořením uceleného a ověřeného souboru postupů a nástrojů, umožňujících kvalitní a efektivní mapování, analýzy a predikci kriminality. Dále pak sdílení dat a informací mezi Policií ČR a obcemi a obecními policiemi ve formě mapy kriminality pro obce a zveřejňování informací veřejnosti ve formě map kriminality pro veřejnost.

Zároveň si uvědomujeme, že samotná naše iniciativa by nebyla efektivní bez přímé účasti obyvatel, kterou budeme i v následujícím roce podporovat. Při průběžné realizaci priorit uvedených v tomto programu bude zohledňován specifický a nadtématový cíl: zlepšení a rozvoj komunikace mezi státními, veřejnoprávními a soukromoprávními subjekty v oblasti prevence kriminality.

Priority Programu prevence kriminality MČ Praha 5 pro rok 2023:

1. INFORMOVANOST

V rámci této priority je nadále nutné zviditelňovat aktivity MČ Praha 5 realizované v oblasti prevence kriminality, především rozvíjet spolupráci s místními médii a periodiky. I nadále budeme informovat o dění v oblasti prevence kriminality prostřednictvím stránek www.kpss.praha5.cz a časopisu Pětka. Dále se zaměříme na informační činnost pro školská a jiná zařízení působící na MČ Praha 5.

Dále se zaměříme na realizaci programů, které pomohou navázat lepší komunikaci se školami, neziskovými organizacemi či samotnou veřejností. Analyzování prvotních řešení prevence kriminality a to formou zpětné vazby pomocí komunitního plánování, které je v gesci Odboru sociální problematiky a prevence kriminality.

Jednotlivá setkání se zaměřují na témata:

- Děti a mládež
- Osoby ze sociálně znevýhodněného prostředí
- Osoby bez přístřeší

Projekty, které jsou v přípravné fázi a navazují na předešlé proběhlé akce, či vyvolané zájmem veřejnosti a jsou pro cílové skupiny:

- Rodiče a děti (rodina jako celek). Programy zaměřené pro rodiny Den dětí, Dny s MP, HZS
- Mezigenerační vztahy napříč věkovým omezením – projekty typu intenzivní cvičení, workshop na téma domácí násilí apod.
- Učitelé a jiní pedagogičtí pracovníci – Spolupráce na projektu kyberšikany, workshop mimořádné a krizové situace a jejich praktické zvládnání, komunikace a spolupráce s metodiky prevence jednotlivých základních škol, odborné semináře
- Osoby v seniorském mladém věku aktivní senioři, kteří se mohou zúčastnit projektu Senior akademie
- Mladí a mládež obecně - projekty připravené záměrně pro tuto cílovou skupinu, projekty typu drogy, šikana, nezaměstnanost, záškoláctví apod.

Nedílnou součástí je také zvyšování právního a bezpečnostního vědomí občanů (zejména seniorů – Senior akademie) a zvyšování informovanosti obyvatel o legálních možnostech ochrany před trestnou činností a proti nejčastějším druhům kriminality (např. rozšíření informací o programech prevence kriminality do základních škol, realizace preventivních programů a přednášek v rámci Senior akademie aj.).

2. VZDĚLÁVÁNÍ

V roce 2023 se budeme i nadále zaměřovat na koncepčnost vzdělávacích programů (s tématem prevence kriminality), které budou k dispozici subjektům, které pracují s ohroženými skupinami obyvatel (s důrazem na děti, mládež a seniory). I nadále budeme podporovat vzdělávací programy prevence kriminality.

Jednou z cílových skupin, na kterou se v rámci této oblasti zaměřujeme, je poměrně ohrožená skupina seniorů. Právě pro tuto skupinu je plánováno otevření dalšího ročníku **Senior akademie**, která je mezi seniory vnímána velmi pozitivně. Poptávka v minulých ročnících ze strany seniorů mnohdy převyšovala kapacitu. Mezi nejvíce žádaná témata patřilo domácí násilí, požární ochrana, základy první pomoci, řešení mimořádných událostí a krizových situací, bezpečnost seniorů v provozu metropole, zabezpečení majetku, různé otázky z oblasti kriminalistiky a další. Cílem je zajistit ochranu seniorům, zejména před diskriminací a jinými zásahy do jejich práv, posílit jejich samostatnost, možnosti ochrany a vymahatelnosti jejich práv. Dále je nutné chránit starší osoby před zneužíváním, špatným zacházením, týráním a zanedbáváním. Proto je nezbytné, aby byla jak odborná, tak laická veřejnost informována o nepřijatelnosti špatného zacházení, možnostech řešení, zlepšení spolupráce a výměny informací mezi místní samosprávou, zařízeními sociálních služeb, zařízeními zdravotních služeb, policií a státními zástupci.

Podpora preventivních programů má na MČ Praha 5 již svou tradici. V roce 2023 budeme také cílit svou pozornost na odbornou veřejnost (pedagogy, zástupce OŘ Městské policie Praha 5, pracovníky, kteří jsou v kontaktu s ohroženými skupinami) a zástupce dalších spolupracujících subjektů. Této odborné veřejnosti nabídneme a podpoříme realizaci školení, přednášek, seminářů a workshopů.

3. SPOLUPRÁCE

Stejně jako v letech minulých se budeme v rámci spolupráce v oblasti prevence kriminality zaměřovat na propojení a rozvíjení jednotlivých složek/subjektů, které se na prevenci kriminality na MČ Praha 5 podílejí.

Nadále bude pokračovat úzká spolupráce s OŘ Městské policie Praha 5, OŘ Policie ČR Praha II, neziskovými organizacemi a dalšími subjekty. V rámci MČ Praha 5 bude probíhat spolupráce OSO s jednotlivými odbory úřadu a to zejména s Odborem živnostenským a občanskosprávních agend, Odborem správy veřejného prostranství a zeleně, Odborem školství, Odborem ochrany životního prostředí a Odborem stavební úřad. Díky této spolupráci jsou podněty, stížnosti a dotazy občanů v oblasti prevence kriminality řešeny okamžitě.

Součástí spolupráce v rámci prevence kriminality bude nadále úzký kontakt s veřejností prostřednictvím webových stránek **kpss.praha5.cz**, podpora přímého kontaktování koordinátora prevence kriminality a protidrogového koordinátora při vyřizování podnětů, stížností a dotazů občanů.

I nadále budeme realizovat a podporovat činnost pracovních skupin komunitního plánování.

4. BEZPEČNÉ PROSTŘEDÍ

Oblast bezpečného prostředí se skládá ze tří pilířů: **bezpečná ulice, bezpečné parky a bezpečné prostředí škol.**

V rámci bezpečného prostředí bude OSO pokračovat v navázané spolupráci s Odborem správy veřejného prostranství a zeleně s důrazem na společný monitoring rizikových oblastí jako je lokalita Smíchova (Anděl), ulice Plzeňská a okolí (U Zvonu, Husovy sady, Kavalírka, Klamovka), lokalita Na Knížecí, Smíchovské nádraží, park Na Skalce a okolí, sídliště Barrandov a okolí, Hlubočepy.

V rámci bezpečného prostředí škol bude i nadále probíhat úzká spolupráce s OŘ Městské policie Praha 5 (pochůzková činnost v okolí škol, monitoring ohrožených a rizikových lokalit zejména u MŠ a ZŠ, zajištění bezpečnosti přechodů u škol, v blízkosti dětských hřišť). V rámci zajištění bezpečného prostředí bude pokračovat úzká spolupráce s OŘ Policie ČR Praha II a zástupci neziskových organizací.

5. TRADIČNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAMY PRO CÍLOVÉ SKUPINY

Podpora tradičních akcí a zajištění její kontinuity je jednou ze základních priorit pro rok 2023. Právě kontinuita je u vybraných akcí zároveň zárukou efektivnosti prevence. V minulém roce jsme zaznamenali výrazné navýšení zájmu z řad veřejnosti o akce tohoto typu a také možnosti zapojení se právě ze strany široké veřejnosti.

Stejně jako v minulých letech chceme podporovat tyto akce:

1. AntifetFest aneb Jde to i jinak!

Festival amatérských filmů realizovaný ve spolupráci s městskými částmi, v rámci jeho realizace zasílají žáci základních a středních škol vlastní filmové snímky s námětem rizikového chování.

2. Dny s Městskou policií

Ukázky práce Městské policie předváděné v předškolních zařízeních.

3. Dny bezpečnosti

Dopravní výchova spojená s dopravním hřištěm realizovaná pro ZŠ Městskou policií hl. m. Prahy (odborný výklad o bezpečném chování v provozu včetně absolvování vědomostního testu v rámci dopravní výchovy a vydání dětského řidičského průkazu po absolvování jízd na dopravním hřišti).

4. Dny s Hasičským záchranným sborem

Ukázky práce Hasičského záchranného sboru a nácvik evakuace provedené v předškolních zařízeních.

5. Vzdělávání seniorů

Realizace cyklu Senior akademie, dále také přednášek, besed, workshopů a seminářů v Komunitním centru Prádelna a Konírna zaměřených na prevenci kriminality.

6. Den veteránů

Poskytnutí finančního příspěvku Sdružení válečných veteránů ČR na vzpomínkovou a pietní akci „Den válečných veteránů a obětí válek“.

7. Volnočasové aktivity pro děti ohrožené sociálním vyloučením, děti ze sociálně slabých a rizikových rodin, s poruchami chování, děti z náhradní rodinné péče ve spolupráci s KC Prádelna a jinými organizacemi

Realizace příměstských táborů, letních táborů a jednodenních či víkendových výjezdů se zážitkovou pedagogikou.

8. Den neziskových organizací 2023

Organizace Dne neziskových organizací – prezentace neziskových organizací působících na MČ Praha 5.

6. KOMUNITNÍ CENTRA PRÁDELNA, LOUKA A KONÍRNA

Činnosti Komunitních center Prádelna, Louka a Konírna jsou zaměřeny na občany MČ Praha 5 napříč věkovým, společenským i sociálním spektrem z místní komunity. V roce 2023 bude programová náplň těchto komunitních center navazovat na již zahájené sociálně rehabilitační služby pro seniory, volnočasové aktivity pro děti a mládež, kulturně společenské aktivity pro veřejnost. I nadále budou tyto komunitní centra sloužit i jako vzdělávací centra, kde budou realizovány programy v rámci prevence kriminality, semináře, kurzy, školení, workshopy, setkání se zástupci NNO a dalšími subjekty. Dosavadní pozitivní zkušenosti občanů s těmito akcemi ukazují na nutnost pokračování programů a projektů tohoto centra. Rádi bychom dále rozvíjeli a podporovali tuto formu komunitní práce, díky které je široká veřejnost zapojena i do řešení témat prevence kriminality (domácí násilí, kyberkriminalita, majetková kriminalita, aj.).